

Souhrn vyšetřovací zprávy o ilegálním odběru orgánů v Číně

od D. Matase, D. Kilgoura a E. Gutmanna

Souhrn vypracoval:
Lidská práva bez hranic, z. s.

Souhrn je terciárním zdrojem informací, který předkládá vybrané části vyšetřovací zprávy. Ta vždy citované téma rozvádí více a odkazuje na primární zdroje. Opírá se zejména o informace poskytované nemocnicemi v Číně, vyjádření lékařů, články v tavních médiích a jiné.

Pro snazší ověření primárních zdrojů uvádí tento souhrn za použitými informacemi vždy číslo konkrétní stránky či stránek v citované zprávě. Souhrn by měl být šířen bezplatně.

Celá vyšetřovací zpráva je dostupná na: www.endorganpillaging.org

1. Úvod

Vyšetřovací zpráva z roku 2016 od autorů D. Matase, D. Kilgoura a E. Gutmanna je v první řadě dalším náhledem do tématu ilegálních transplantací v Číně.

Opírá se o výzkum transplantačních programů stovek nemocnic v Číně, oficiální propagandy, lékařských zpravodajů, webových stránek nemocnic a značného množství archivovaných webových stránek.

Zpráva ukazuje, že čínský režim je daleko od toho, aby prováděl pouze 10 000 transplantací ročně, jak uvádí. Autoři také doplňují informace dvou předchozích zpráv.

Jako první byla vydána zpráva nazvaná *Krvavá sklizeň*, již napsali D. Matas a D. Kilgour. Ta se zabývá svědectvími, analýzou nesmírně krátké čekací doby pro transplantaci či také zločiny na poli lidských práv. Dochází k závěru, že ilegální transplantace v Číně skutečně probíhají. Její první verze vyšla již v roce 2006.

Později přišla druhá zpráva, *Jatka*, již napsal E. Gutmann. V ní Gutmann provedl rozhovory se 100 svědky a cílem výzkumu bylo potvrdit, či vyvrátit nálezy publikované v *Krvavé sklizni*. Mezi svědky patří policisté, doktoři či praktikující Falun Gongu, kteří byli mezi nejčastějšími oběťmi. Gutmann dochází k závěru, že ilegální transplantace se skutečně dějí, a to ve velkém měřítku. E. Gutmann na základě dostupných informací dospěl k tomu, že 65 000 lidí, zejména praktikujících Falun Gongu, bylo v Číně zabito v rámci ilegálních transplantací. Zpráva vyšla v roce 2014.

V tomto souhrnu se věnujeme poslední vyšetřovací zprávě zejména v takové podobě, abychom předložili na pár stranách srozumitelnou a uchopitelnou verzi. Autoři mnohdy uvádějí mnohem více příkladů či důkazů k danému tématu, včetně zde nezahrnutých souvislostí.

Věnují se také některým tématům, která se do souhrnu nevešla vůbec, jako je role armády v provádění ilegálních transplantací a její spolupráce s nemocnicemi; co vede nemocnice k tomu, aby se zapojovaly do provádění ilegálních transplantací; výstava plastinovaných těl a odkud těla pocházejí; důvody, které vedly čínský komunistický režim k tomu, aby se věnoval ilegálním transplantacím; či také to, jak čínský režim zakrývá stopy vedoucí ke zdrojům, na které odkazovaly minulé zprávy.

2. Rozpor v oficiálním počtu transplantací

Huang Jiefu, bývalý ministr zdravotnictví, v roce 2016 pro evropskou verzi deníku China Daily uvedl, že v předchozím roce Čína provedla kolem 10 000 transplantací. Jiefu je v současné době ředitelem čínského Výboru pro dárcovství orgánů a transplantace. Článek je stále dostupný on-line.

Číslo, které Jiefu pronesl, se nevztahuje pouze na daný rok – podobných vyjádření proběhlo více a okolnímu světu Čína skutečně tyto informace překládá jako fakta. Uvnitř Číny jsou však k dispozici jiná čísla.

Jedno z největších center, Orientální orgánové transplantační centrum, patřící pod Všeobecnou nemocnici armádní policie v Pekingu, uvádí, že poskytuje péči každoročně 30 000 příjemcům transplantací, např. po transplantaci ledvin, jater a dalších. (s. 41-42)

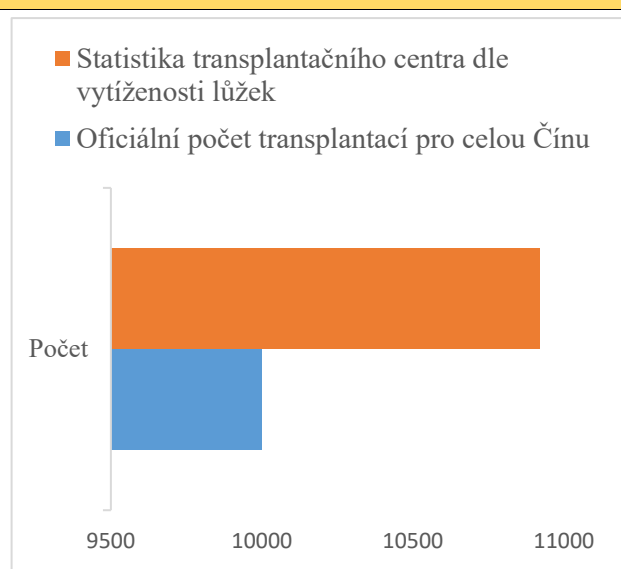
Čínské nemocnice také záměrně uvádějí nižší počty transplantací, než jaká je realita. Jedna z nemocnic např. uvádí, že od roku 1979 vykonala více než 400 transplantací. Ale její transplantolog uvádí totéž číslo jen na základě své práce – tedy že on sám vykonal více než 400 transplantací. A nemocnice má transplantologů více, celkem deset. (s. 224)

Ještě větší rozpor lze nalézt u První nemocnice Univerzity v Jilinu, která uvádí, že vykonala celkem 3000 transplantací ledvin. Ale zakladatel tohoto centra, Fu Yaowen, prý sám provedl celkem 3000 transplantací. A nemocnice má dalších 22 transplantologů. (s. 342)

Totéž nalezneme např. i u Lidové nemocnice Univerzity v Pekingu, která uvedla, že bylo vykonáno od roku 2000 méně než 1200 transplantací jater a ledvin. Ale jeden z jejich doktorů, Zhu Jiye, se zmínil pro čínská média, že v nemocnici proběhlo v jistém roce (před r. 2010) více než 4000 transplantací ledvin a jater. Transplantační centrum nemocnice má navíc 470 lůžek, což poukazuje na větší vytíženost. (s. 325)

Jedno transplantační oddělení, které má 67 operačních sálů, zase píše, že provádí více než 200 transplantací ledvin ročně – číslo, na které by stačil jediný sál. (s. 336)

Oficiální roční statistiky transplantací překonány jediným centrem

Budova Orientálního transplantačního centra se dle rozhovoru se Shen Zongyanem v čínském časopise z února 2006 otevřela s kapacitou 700 lůžek.

V říjnu 2009 centrum uvádí, že mělo 90% vytíženost lůžek. V roce 2013 poté uvádí vytíženost celých 131%. (S tím, že počet lůžek následně ještě navýšili.)

Když počítáme s průměrnou dobou hospitalizace po transplantaci jater 3-4 týdny, při této vytíženosti se jedná o 10920 – 14560 transplantací za rok, tedy více, než kolik je oficiálně udáváno pro celou zemi. (s. 330)

3. Krátká čekací lhůta na orgány

V Číně jsou v současnosti velmi krátké čekací lhůty na orgány. Autoři zprávy poukazují na to, že předtím, než byly ve světě publikovány informace o nesrovnalostech těchto čekacích lhůt, nebylo neobvyklé, aby nemocnice zmiňovaly délku čekací doby v rámci dvou týdnů.

Například nemocnice Shanghai Changzheng Hospital uvedla v roce 2006, že průměrná čekací doba pro transplantaci jater byla 1 týden a nejkratší 4 hodiny. (s. 290)

Tak krátká doba poukazuje na nesrovnalosti ohledně původu orgánů. Některé případy těchto nesrovnalostí jsou ve zprávě také popsány velmi podrobně.

Dle čínského magazínu Chinese Nurse v roce 2005 přijel Huang Jiefu, tehdejší náměstek ministra zdravotnictví, do nemocnice lékařské univerzity v Xinjiangu, aby provedl transplantaci pro místního úředníka komunistické strany. Pro svou operaci si vyžádal navíc dvě játra.

Jedna poskytla nemocnice v Guangzhou, a druhá středisko v Chongqingu. Obě nemocnice během pár hodin našly dárce se stejným typem krevní skupiny a genetickými lokusy. Jiefu poté vykonal operaci a po 24 hodinách pozorování došel k závěru, že zmiňovaná dvojice náhradní játra nebudou třeba.

Ale čas studené ischemie pro játra je omezen na 15 hodin. A tak tato „dvojice náhradní játra“ mohla být ve skutečnosti jen dva živí lidé, kteří čekali, než jim budou odebrány. Od dodání těchto jater do dokončení „autologní transplantace“ totiž proběhlo více než 60 hodin. (s. 286)

Nemocnice s „netrpělivými dárci“

Nemocnice v oblasti Yunnan při odpovědi na otázku pacienta po internetu odkazovala na sebe jako na „nemocnici orgánových transplantací, která má dárce vyhledávající vhodné příjemce“. Nejednalo se o nedorozumění – toto spojení bylo použito i v sekci otázek a odpovědí na jejích webových stránkách. (s. 300)

Takto nelze inzerovat ani po soudním procesu popravené vězně – neboť i jejich popravy se řídí termíny a nemohou být zabiti na objednávku.

Z dalších náznaků o nepatřičném původu orgánů lze také zmínit vyjádření nemocnice ve Weifangu, která uvedla ve svém akademickém žurnálu, že v letech 1999 až 2006 se snažila zlepšit získávání jater z „čerstvých těl“. (s. 219)

4. Příběhy o vykonaných vraždách

Z oficiálních vyjádření nemocnic či doktorů v médiích lze také sestavit příběhy, kdy neznámí pacienti museli přijít o život. Níže jsme vybrali několik z těch uvedených ve zprávě:

„Druhá ledvina“ čekala dvě hodiny

Doktor Wang v roce 2007 publikoval zprávu, ve které se zmínil o případu, ve kterém byla během transplantace darovaná ledvina odmítnuta. Byla proto vyjmuta a místo ní byla během dvou hodin „darována“ druhá ledvina téhož dárce. Dárce tedy musel být stále přítomen. (s. 228)

Vhodný dárce srdce pro 13-leté dítě nalezen během jednoho týdne

Čínský deník Hebei Daily podal zprávu, že 7. dubna 2011 viceprezident Liu Siu Druhé nemocnice lékařské univerzity v Hebei vedl skupinu specialistů, aby provedli transplantaci srdce pro 13-letého Hua Jiale. Nemocnice našla vhodného dětského dárce srdce pro pacienta během jednoho týdne. Tento případ nelze vysvětlit tím, že orgány pocházejí od popravených vězňů. (s. 291)

„Dárce“ jater v Tibetu

V roce 2002 Lidová nemocnice ve městě Lhasa v Tibetu provedla první úspěšnou ortotopickou transplantaci jater v Tibetské autonomní oblasti. Jednalo se o první operaci tohoto druhu vykonanou v dané nadmořské výšce. O skutečnosti informoval čínský deník Xinhua.

Jeden z transplantologů, Tang, se poté vyjádřil v návaznosti na to, že Lhasa je v nadmořské výšce 3600 metrů: „Abychom zajistili aktivitu hepatocytů jater, vyjmutí jater z dárce musí proběhnout zároveň s odejmutím špatných jater z příjemce. Jinak, pokud by letoun, ve kterém byl dárce, nemohl letět z vnějšku oblasti do Tibetu vzhledem ke špatnému počasí – a tyto situace jsou v Tibetu docela obvyklé během zimy – ty následky by byly katastrofální.

Na základě tohoto vyjádření musel být zabit žijící „dárce“ – když byla vyříznuta jeho játra – ve stejném čase, kdy byla vyjmuta špatná játra příjemce. (s. 252)

Orgány z ojeté dodávky

Přinejmenším kontroverzní údaje také poskytují samotné nemocnice. Jedna z nich uvedla, že v jejích počátcích, „bez ohledu na to, jak chladné či horké bylo počasí, 4-5 lidí se vtěsalo do postarší dodávky, aby vyjmuli orgány z dárce“. (s. 273)

Ve zprávě je těchto událostí popsanych více; např. případ 8 ledvin během půl roku pro jednoho příjemce (s. 286), kdy tak snadná dostupnost se poněkud přiči legálnímu jednání. Nebo případ odběru srdce a plíce z „dárce“, který podle záznamů podle všeho ještě nebyl klinicky mrtev. (s. 382)

Existuje i zaznamenané svědectví o tom, že falešní příbuzní jsou v rámci administrativy transplantací vydávani za pravé (s. 326), což jen těžko může mít dobrý motiv.

5. Z provádění transplantací se stal byznys

Příjmy z imunosupresiv

Autoři zprávy uvádějí, že ve světě je běžné, že orgán se považuje za vhodný pro příjemce, pokud je totožných 6 z 10 bodů, na jejichž základě se zkoumá shoda. V Číně to jsou ale pouze 4, či méně. Příjemci tak musí být závislí na vysokých dávkách imunosupresiv.

Z prodeje těchto imunosupresiv mají lékaři podíl na zisku. (s. 351)

Ceny transplantací

Zpráva se od str. 346 zabývá cenami transplantací v Číně. Uvádí svědectví, že cizinci platí za transplantace více, někdy i několikanásobně. V jednom takovém případě známe i jméno – japonský podnikatel Hokamura Kenichiro kontaktoval pro transplantaci ledviny japonského zprostředkovatele.

O 10 dní později již proběhla samotná transplantace. Zaplatil za ni v přepočtu 80 000 amerických dolarů. (s. 297)

Jeden z ceníků si lze i ověřit, konkrétně ceník Čínského mezinárodního asistenčního centra transplantační sítě. Stačí navštívit webovou stránku, která tyto archivuje po celém světě: www.archive.org/web

Tam zadat adresu anglické verze čínského webu: en.zoukiishoku.com/list/cost.htm

Poté zvolit v možnostech archivu rok 2015 a například měsíc září.

„Nevyčerpatelný důl příjmů“

Guangzhou Southern Weekend v článku z března 2010 uvedl, že od roku 2000 se prodej orgánů pro transplantace stal „dolem rudy vysoké kvality, která nemůže být vyčerpána“. (s. 346)

Nemocnice ovšem ne vždy sledovaly jen finanční zisk. „Šťěstí“ měli ti, kteří v dubnu 2006 sledovali noviny v oblasti Hunan. Tamní nemocnice v nich publikovala prohlášení, že nabízí 10 transplantací jater a 10 transplantací ledvin zdarma. (s. 269)

6. Zdroje orgánů

Nefungující systém dobrovolného dárčovství

Zpráva se věnuje také informacím o dobrovolném dárčovství v Číně. Ta měla v roce 2010 zavést systém dobrovolného dárčovství.

Avšak Huang Jiefu sdělil v rozhovoru pro Guangzhou Daily, že v roce 2012 provedl více než 500 transplantací jater, z nichž jedna byla „prvním dobrovolným dárčovstvím civilního občana, které splňovalo čínský standard“. (s. 340)

K situaci před rokem 2010 pak lze zmínit následující vyjádření:

Chen Zhonggua, první výkonný předseda Výboru pro správu dárčovství orgánů v Číně, uvádí, že mezi rokem 2003 a dubnem 2009 jen 130 obyvatel v pevninské Číně úspěšně darovalo orgány po své smrti. (s. 327-328)

Stejně tak i do roku 2015 dobrovolné dárčovství počty transplantací naprosto nepokrývá:

Ye Qifa, výkonný předseda Čínské orgánové transplantační aliance a profesor orgánové transplantace, se v roce 2015 vyjádřil, že od roku 2010 pouze 4 626 obyvatel darovalo své orgány. (s. 403) Jedna čínská média se dokonce nechala slyšet, že do roku 2012 bylo zaznamenáno pouze 207 případů dobrovolného dárčovství. (s. 403)

Zpráva také obsahuje vyjádření doktorů, kteří veřejně dávali najevo svoji frustraci s tím, jak nefunguje dobrovolné dárčovství v Číně, a že obyvatelé Číny nejsou ochotni své orgány darovat. (s. 404)

Pocházejí orgány skutečně z popravených vězňů?

Při pohledu na nefungující systém dobrovolného dárčovství tak lze dojít k závěru, že orgány pocházejí z popravených vězňů. Ovšem ani tento počet zdaleka nepokrývá počet transplantací.

Amnesty International v roce 2006 uvedla, že důvěryhodné zdroje poukazují na to, že počet popravených vězňů byl 7 500 – 8 000. Tedy i v případě, že bychom se drželi oficiálních statistik čínské komunistické strany, počet popravených vězňů nestačil počtu 10 000 transplantací za rok, a už vůbec ne počtu transplantací, který vyplývá z oficiálních vyjádření doktorů a nemocnic.

Navíc, aby mohla být těla použita pro transplantaci, nesmí trpět žloutenkou typu B apod., a tedy ne všichni popravení vězni mohli být využiti. (s. 400)

Ostatní zdroje

Počty transplantací tak při srovnání s dostupnými zdroji orgánů poukazují na to, že musí existovat jiné zdroje. Více údajů a událostí poukazuje na to, že jako zdroje orgánů jsou využíváni vězni svědomí, zejména lidé praktikující Falun Gong, Tibeťané, Ujguři a některé skupiny křesťanů.

Nasvědčují tomu následující informace:

Čínská komunistická strana v roce 1999 spustila pronásledování praxe Falun Gong. Autoři zprávy tuto praxi popisují jako čínskou formu jógy s morální složkou.

Podstatné je, že těchto lidí bylo 70-100 milionů, dle statistik čínské komunistické strany, a po roce 1999 se množily případy, kdy se stávali nezvěstnými.

To je v souladu se skutečností, že následující léta byla pro Čínu přelomovými v oblasti transplantací, a svědectvími, že Falun Gongu a také třem výše zmiňovaným skupinám začaly být ve vězeních prováděny krevní testy. Byly také oznámeny případy, kdy policisté vtrhli do domovů těchto lidí a krevní testy provedli na místě.

Např. ohledně transplantace jater se akademik Zheng Shusen v roce 2006 zmínil, že číslo postupně rostlo, až se jednalo o 115 transplantací v roce 1999. (s. 358) Lze tak dosledovat prudký nárůst v počtu transplantací po začátku pronásledování této skupiny.

V Číně se také plní „pětiletky“, které shodu naznačují. Od té doby, co začalo pronásledování Falun Gongu, je soustavně orgánová transplantace bodem tohoto plánu pro vícero ministerstev, což je neobvyklé. (první pětiletý plán po roce 1999 začal v roce 2001). (s. 353)

Využívání těchto lidí na orgány má dokonce v Číně svým způsobem legální opodstatnění – v roce 1984 vznikl v Číně zákon, který umožňuje použít tělo vězně či jeho orgány, pokud „si tělo nikdo nevzal, anebo rodina vězně si tělo nevyzvedla“. (s. 409)

Mnoho z vězňů svědomí při zatčení v Číně odmítá prozradit svou totožnost, a tak si „jejich tělo nemá kdo vyzvednout“.

Důkazy o využití těchto lidí na orgány se objevují i díky vyjádřením představitelů strany.

Bývalý náměstek ministra zdravotnictví, Huang Jiefu, v rozhovoru v roce 2015 v Hongkongu naznačil, že původ orgánů je spjat se jménem Zhou Yongkanga. Ten se staral o veřejnou bezpečnost a měl na starosti zejména i pronásledování Falun Gongu. (s. 411)

Poukázal na něj v této otázce i Li Changchun, člen stálého výboru politbyra, když mu zavolal jeden z vyšetřovatelů Světové organizace pro vyšetření pronásledování Falun Gongu, který použil identitu jednoho z členů strany. (s. 422)

V Číně jsou tak dva systémy na dárcovství orgánů. Jeden legální, který však zcela nepokrývá poptávku, a druhý, který získává orgány jinými způsoby. (s. 407)

V souvislosti s množstvím důkazů lze dojít k závěru, že počet dobrovolně darovaných orgánů je značně nedostačující. Stejně tak by poptávku nepokrývaly ani orgány z popravených vězňů – i kdybychom brali v úvahu jen oficiální statistiky. Ještě méně ale stačí na základě využití údajů o nemocnicích apod.

Úplně jiný rozměr pak tato nedostatečnost nabývá po přečtení následující části, kdy autoři zprávy docházejí na základě oficiálních dat o nemocnicích k ještě vyššímu počtu transplantací.

Pro transplantaci jsou tak používány skupiny obyvatel, které byly z jednoho či druhého důvodu označeny za třídního nepřítele.

7. Skutečný počet proběhlých transplantací

Objem transplantací v Číně

Autoři zprávy sledují počet transplantací nejdříve skrze regulace tamního ministerstva. 146 ministerstvem schválených nemocnic, které mohou provádět transplantace ledvin a jater, má totiž nařízen minimální počet lůžek. (s. 372)

Při 100% využití tohoto počtu dochází k prvnímu odhadu transplantací za rok – nabízí se číslo 69 300 transplantací ročně. Když se poté dané číslo spočítá po dobu 15 let, dochází k číslu 1 039 500 transplantací.

V Číně je ale také včetně těchto nemocnic celkem 712 transplantčních středisek.

V 566 případech se jedná o nemocnice, které také provádějí důkazně transplantace, i když nejsou schválené ministerstvem. Zpráva se těmito důkazy zabývá. (s. 374) Dochází poté k závěru, že tyto neschválené nemocnice mohou provést až 48 550 transplantací ročně.

Když poté dané číslo vynásobí sedmi (neboť předpokládají, že na základě určitých důvodů přestaly po roce 2007 operovat), dostávají se k číslu 339 850 transplantací.

Celkem se tedy dostávají k číslu cca 1,4 miliony provedených transplantací při zahrnutí všech 712 transplantčních středisek v Číně.

Zpětné ověření

Pro přesnost se autoři zprávy zabývají počtem transplantací i z pohledu vytíženosti transplantologů (s. 376). Na základě údajů poté dochází k číslu 900 000 transplantací celkem.

Jinou metodou, kdy zahrnou počty lůžek v odděleních, které se přímo nezabývají transplantací, ale musí mít vyhrazené dané počty lůžek pro transplantace, se opět dostávají k číslu 1,5 milionu transplantací.

Počet poté počítají i na základě objemu trhu s imunosupresivy. V roce 2006 bylo uvedeno, že celkový objem tohoto trhu je 1 miliarda RMB. V přepočtu na náklady pro jednoho pacienta se poté dostávají k počtu přibližně 1 milionu transplantací do roku 2015.

Tato čísla se naprosto vymykají oficiálním tvrzením o počtu transplantací, která Čína předkládá. Ovšem nevymykají se oficiálním údajům nemocnic o počtu svých lůžek, či údajům o objemu trhu s imunosupresivy.

8. Závěr

Jak vyplývá z předešlých stran, autoři zprávy docházejí k závěru, že transplantace probíhají v Číně v daleko větším měřítku, než jaký je oficiálně uváděný počet.

To s sebou nenese pouze možnost, že by orgány mohly pocházet z popravených vězňů, ale objevují se také zprávy, že byly, či jsou využívány mnohdy vězni svědomí, kteří zemřít neměli.

Možná, s ohledem na vzdálenost, která nás od Číny dělí, se může zdát, že situace v Číně je příliš daleko, aby se dalo něco změnit.

Objevily se však i zprávy o tom, jak mezinárodní pozornost měla dobrý účinek. V prosinci roku 2015 jedna z nemocnic v Číně uvedla, že „vzhledem k současné mezinárodní kritice původů orgánů v Číně se značně snížil počet ledvin pocházejících z mrtvých těl dárců“. (s. 314)

V současné době víme zejména o rezolucích Evropského parlamentu na téma ilegálních transplantací v Číně. V roce 2013 vyšla první, žádala průhledné vyšetřování transplantačních praktik v Číně. Druhá z roku 2016 na ni navazovala.

V závislosti na proběhlých zprávách vznikl také roku 2008 v Izraeli zákon, který mimo jiné zakazuje zprostředkovávání obchodu s orgány, a Španělsko od roku 2010 postihuje nezákonný obchod s orgány, či příjemce, kteří si byli vědomi nelegálního původu orgánů.

Nezákonný obchod s orgány je také od roku 2016 postihován v Itálii. Zůstává ale v pozornosti i dalších zemí, v současné době se projednává zákon např. v Kanadě.

Kolem tématu se utvořila i profesní lékařská skupina doktorů, DAFOH (Doctor Against Forced Organ Harvesting), zaměřená na boj proti nucenému odběru orgánů.

Transplantace v Číně se také neřídí mnoha principy, které jsou jinak vyžadovány.

Vedoucí principy Světové zdravotnické organizace (WHO) v rámci transplantací požadují např. souhlas dárce pro odejmutí orgánu, dohledatelnost původu orgánů, a také aby aktivity v oblasti transplantací byly transparentní a otevřené možnosti podrobného zkoumání. (s. 428)

Pokud se na situaci podíváme globálně, nemusí se jednat jen o Čínu. Autoři zprávy však poukazují na to, že co se týče poskytování celé škály orgánů, v současné době existují pouze dvě místa – Islámský stát, známý také pod zkratkou ISIS, a Čína. (s. 430)

Víte o podobných případech?

Pokud máte hodnotné informace o problematice ilegálních transplantací, zejména v Číně, či byste chtěli navázat s námi v tomto směru spolupráci, prosím napište nám na: k.kudlackova@unseen.is